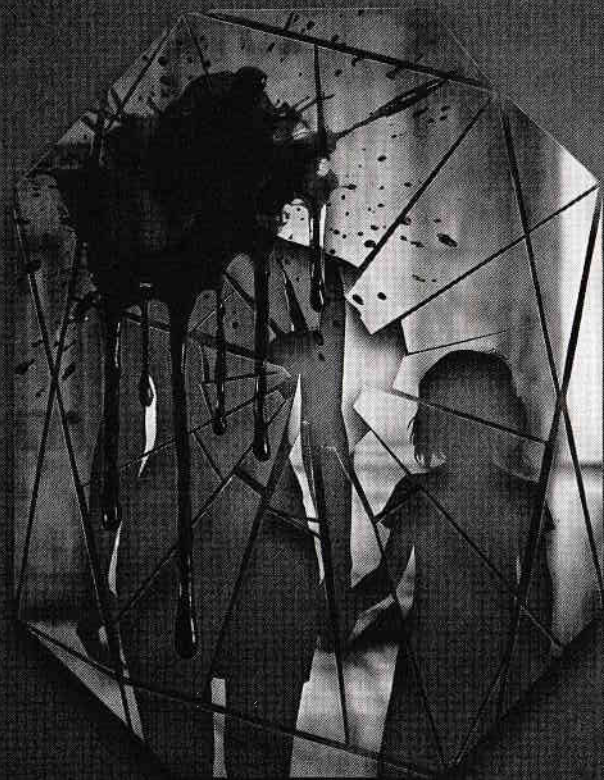

LBRIS

We know
books

ULTIMA
ANIVERSARE
A LUI EUNICE

MARIUS-SORIN ENACHE

12192

— Ai sute de cărți în jurul tău... și, totuși, te uiți cu atât de multă atenție doar peste manuale de matematică. Pentru gimnaziu, pot cu certitudine să constat.

— Huh?

Lângă ea stătea *acel* bărbat. Auzise de cei de teapa lui, dar nu îi văzuse niciodată atât de aproape ca până în acel moment. Purta ochelari și avea părul prins într-o coadă scurtă. Barba aia îl făcea să pară chiar foarte chipeș, și nu chipeș cu sensul de *Ken*. Nu, chipeș cu sensul de bărbat de care îi spunea mama ei că ar fi vrut să aibă. Acel mascul preistoric cu osul de sub frunte proeminent. Cu sprâncene stufoase. Cu un zâmbet care te ajută să-ți dai seama că e pus pe rele.

— Profesoară de matematică? Meditații pentru copii? Poate... doar curiozitate?

Zâmbea în continuare și o privea. Avea în mână o carte de filosofie. *Camus*? Nu, el era mai simpatic. Și avea părul scurt. *Kierkegaard*! Auzise de el. Dar nu îi citise manuscrisele, pentru că nu o interesa arta asta. Îi plăceau mai mult numerele.

— Um, da... Da. Profesoară de matematică. La gimnaziu, momentan. Ai ghicit din prima.

— Interesant.

Vorbea cu o voce joasă. Părea un... cum să îi fi spus oare? Intelectual cu tente de adolescent trecut printr-o perioadă tumultoasă.

— Acum trebuie să încerci să ghicești și tu. Cu ce mă ocup?

Cu ce se putea ocupa, oare, un cititor de filosofie?

— Presupun că predai filosofie? Poate la liceu?

Bărbatul a strâns din buze și s-a tuit peste rafturile din fața lor.

— Pe aproape, dragă. Pe aproape. Sunt asistent universitar. Și scriitor generalist, dar asta doar acum. Timpul îți permite atunci când ești tânăr să încerci mai multe tipologii de fructe.

Stătea față în față cu un scriitor. Care era și asistent universitar. Și nu credea absolut deloc că îi vinde gogoși.

— Wow... impresionant palmares, să fiu sinceră. Nu-mi amintesc să te fi văzut pe holurile facultății.

Și-a întors privirea către ea și i-a ațintit pupilele cu ale lui.

— Pentru că abia acum am ajuns aici. Și pare că soarta are să îmi aducă mai multe decât am crezut.

A ignorat a doua frază, de parcă nici n-ar fi spus-o.

— București?

— Sibiu.

— Îmi place tare mult orașul. Mai ales centrul.

— Tuturor le place, a spus în timp ce și-a întins palma către ea.

Fără să se gândească de două ori, i-a răspuns cu același gest.

— Mihail. Îmi pare foarte bine.

— Magdalena. Să știi că... și mie îmi pare la fel de bine.

Mihail și-a retras mâna. Apoi și-a împreunat ambele mâini la spate.

— Pare, totuși, că îți pare mai mult decât bine.

Magdalena a chicotit și s-a apropiat mai mult de rafturi.

— Eh, ne cunoaștem de câteva minute.

După ce a rostit cuvintele acelea, l-a văzut cum a ridicat din sprânceana stângă.

— Dar, desigur, lucrurile îmi par să decurgă favorabil pentru amândoi.

— Da, așa se pare. Cumperi ceva? a întrebat el, uitându-se în jur.

— A, da. Am găsit câteva manuale pe care aș vrea să le încerc cu copiii. A făcut același gest pe care l-a văzut la el. Tu... cumperi ceva?

— Desigur, fără cartea pe care o am în mână nu plec. Ador existențialismul. E o parte din mine care a fost crescută în stilul creștin ortodox, desigur, dar... tot ce am făcut, am făcut doar cu ajutorul minții mele. Fără intervenții divine puerile.

Bărbatul a strâns cartea puțin mai puternic.

— Presupun că nici tu nu ești cea mai mare credincioasă, nu? Știința și religia se bat cap în cap de când lumea și pământul, să fim serioși. Și știința are un sens mai puternic. De fapt, un *rol* mai puternic.

— Da, nici eu nu practic religia în mare măsură. Mica măsură se leagă de familia mea. La fel ca și a ta, creștini nealterați.

Mihail a început să râdă. Dinții maxilarului, puțin pătați într-o nuanță galbenă, se iveau sub câteva firicele din muștața lui.

— Categorie, categoric. Parcă toți sunt născuți personal din Fecioara Maria. Fie-mi cu iertare pentru ei, că nu au greșit cu nimic. Poate doar cu lipsa unei dorințe de cunoaștere. Pot face o corelație între cine se află în mâinile mele și viața pe care o trăim. A spus un lucru foarte interesant: „Viața nu e o problemă pe care trebuie să o rezolvi, ci este o realitate pe care trebuie să o experimentezi.”

Magdalena putea doar să zâmbească, văzând un om atât de pasionat. În aparență, părea o persoană cu adevărat unică – dacă ar fi rezonat și în afara unui anticariat oarecare din Pitești, cu siguranță nu ar fi dezamăgit-o vreodată, nu? Cu toate că universul îți demonstrează adesea că *orice* lucru este posibil. O șansă de 1% reprezintă o enormitate într-un loc infinit. Și asta te-ar putea lovi fix în momentul în care crezi că ploaia de meteoriți a trecut fără să-ți distrugă noua mașină de tuns iarba.

— În fine, poate m-am dus cam departe. Dar înțelegi. Sunt sigur că înțelegi.

Înțelegea. Dar nu știa ce, pentru că abia când a auzit alte cuvinte rostite de el s-a trezit din propriile gânduri.

— Nu mă gândeam vreodată că o să întâlnesc un scriitor. Mai ales unul cu o înclinație spre partea filosofică a vieții.

— Dacă nu ești ocupată, întâlnirea poate continua și în afara locului în care zăbovim. Pentru că, să fim sinceri, ăsta e un moment din acela rar în care nu avem nimic mai bun de găsit în afară de un simplu om. Un om care te bucură doar prin pura sa prezență.

Se pricepea de minune la asta. Ar fi primit două puncte din oficiu la test, fără îndoială.

— Nu, nu sunt ocupată. Chiar aveam poftă de o cafea.

Mihail i-a luat mâna și i-a strâns-o.

Magdalena a strâns înapoi.

— Atunci, haide să plătim cărțile și să mergem. Fac cinste de două ori.

A fost singura dată când Mihail s-a ținut de cuvânt.

— Te rog, înțelege că nu pot renunța la asta. Nu pot renunța la studenți. Nu pot renunța la oamenii de acolo. Mi-am luat angajamente față de ei. Am luptat mult să ajung aici...

— Cred că uiți ce *angajament* ți-ai luat față de mine, mă, femeie.

A dat cu fundul paharului plin cu whisky cât de tare a putut în masă. Norocul a venit din partea sticlei groase, care a refuzat să se spargă. Dar nu a refuzat să producă un sunet ca de obuz în garsonieră.

— Nu pot să renunț! Nu m-am chinuit în halul ăsta doar că sa ajung casnică și să te servesc pe tine, omule.

Mihail o privea încruntat. Buza superioară îi tremura.

— Ai încredere în mine, te rog. Ți-am repetat și îți repet din nou – urmează să dau lovitura! Următoarea carte va avea să atingă un succes grandios în domeniul filosofiei.

În adâncul sufletului ei, îl credea.

— Știu, și te cred...

Mihail s-a ridicat de pe fotoliul în care stătea și s-a năpustit asupra ei, strângând-o la piept și uitându-se în ochii ei.

— Și, dacă mă crezi, chiar nu poți face asta pentru mine?

Magdalena nu a spus nimic, așa că el s-a îndepărtat de ea cu câțiva pași.

— Înțeleg, deci, să fie oare asta problema statutului tău? Aha.

Într-o fracțiune de secundă, privirea lui s-a schimbat în ceva și mai îngrozitor.

— Bine, m-am prins și singur. Nu vrei să ți se ducă *statutul* de „prințesă”, ca să îi zic așa. Păi bine, Magdalena, e corect?

— Ce să fie corect, Mihail?... a spus, într-un final, șovăind.

— Ai avut de-a lungul vieții tot ce ai vrut. Bani, putere... Aveai statut de când nu însemnai absolut nimic în lumea asta! NU AI FĂCUT NIMIC!

Vorbele lui o deranjau. Și abia în momentul acela și-a dat seama cât de mult.

— Deci ce reprezintă e nul, nu? Nu am îndrămit copii, tineri – nu am făcut nimic. Nici măcar doctoratul, nu eu l-am făcut, nu?

Mihail a pufnit din nări și a râs.

— Un rahat de doctorat face oricine.

A făcut o pauză în care s-a uitat în gol.

— Bine, să nu deviem de la subiect. Ai dreptate. Vina este a mea. Poate de aia ai tăi nu mai vorbesc cu noi și ne

lasă să trăim în mizeria asta de garsonieră. Unde, ce să vezi, suntem în urmă și cu chiria!

Da, garsoniera arăta oribil. Cutii pline cu cărți zăceau în colțurile ei. Cești pătate de cafea erau prezente, la întâmplare, în zone la care nu te-ai fi gândit niciodată; pe blatul de chiuvetă din baie și pe micul dulăpior din hol. Mirosea constant a țigări. În fiecare dimineață, dormitorul duhnea a alcool regurgitat.

— Nu e vina...

— Taci! Îmi asum toate greșelile. Nu încerca să mă manipulezi.

Nu s-a mai putut abține. Nu și de data aceea. A început să plângă în hohote. Iar el a simțit cum prinde teren.

Mereu simțea. Așa că a fugit și a strâns-o în brațe și mai puternic decât a făcut-o prima dată. Cu ocazia în fața ochilor, o ocazie pe care doar prădătorii o mai vedeau în junglă, a sărutat-o.

— Iartă-mă pentru felul în care sunt. Promit să fac totul în favoarea noastră, nu doar a mea.

Magdalena l-a prins de braț.

— Te rog, sună mâine și spune că îți dai demisia. Ai nevoie de odihnă. Minteă îți este încheșată.

Și l-a strâns ca un patent.

— O să faci asta, da? Știi bine că ai nevoie de așa ceva. Știi că doar eu am fost lângă tine de fiecare dată când ți-a fost greu. Nu prietenii și, mai ales, nu familia.

Într-un fel, avea dreptate. Dar nu mai putea să calculeze. Se pricepea, dar nu mai era capabilă. Nu atunci.

Și a fost un lucru decisiv.

— O... o să fac asta.

— Foarte bine, te descurci de minune. O să fac totul cum trebuie, ca la carte. Am învățat de la tine. Pentru că valoarea ta ca ființă este nemăsurabilă pentru mine.

Poate la momentul respectiv era.

— Ai de gând să aduci mâncarea aia astăzi? Sau trebuie să vin personal să o aduc la masă? O amărâtă de farfurie cu porc și țelină...

Magdalena nu voia ca soțul ei să vină personal după mâncare. Așa că a adus-o la masă cât de repede a putut. Nu mai repede, totuși, de o clipire.

— Ai aici tot ce îți trebuie, pe tavă...

— Așa, bravo. Ai reușit să duci la capăt o sarcină pe care o dovedea și un bolnav mintal. A făcut o pauză scurtă, apoi a adăugat: care mai e și ciung de un picior.

Devenise o rutină. De când dăduse lovitura cu noul tratat de filosofie, se schimbaseră radical. Desigur, nu doar tratatul a produs schimbarea. Ci faima care a venit după. Alte cărți lansate, alte invitații la evenimente prestigioase — alți bani de învârtit cu lopata.

— Încă puțin, a rostit bărbatul cu gura plină de țelină, și ne mutăm. Dacă abia băjbâi acum după o amărâtă de tavă pe care să aduci mâncarea, cum o să te descurci în ceva mult mai mare? Mai complex? Sau complexitatea lucrurilor nu e punctul tău forte?

Era undeva prin noiembrie. Începea deja să se răcoarească, iar asta nu îi îmbunătățea situația deloc. În garsoniera aia caloriferele funcționau când voiau. Femeia, deseori, se simțea ca o prizonieră, forțată să lucreze pe bani puțini și pe privilegiile aproape inexistente.

Dar îl iubea. Pentru că avusese dreptate.

— Nu-ți face griji pentru cum o să mă descurc eu. E bună mâncarea? Îți place?

Mihail deja se ștergea la gură cu umărul. În barba lui, care acum era și mai lungă decât atunci când l-a cunoscut, avea bucățele de carne.

— A fost. Dar cam puțină. În fine, oricum aveam poftă de o țigară.

Și-a scos din buzunar pachetul de țigări. Fuma Marlboro roșu, lung. O marcă la care n-ar fi renunțat niciodată, pentru nimic. Când nu găsea varianta lungă, își cumpăra varianta scurtă și o consuma furios, cu o privire care condamnă tot ce se află în jur.

Poziționase țigara între buze, scoțând între timp o brichetă Zippo din buzunarul celălalt. Fumul s-a răspândit în toată încăperea.

— Așa. Mai bine. Dar, știi cum ar putea să fie și mai bine? Dacă îmi aduci un pahar cu Red Label, sticla nedesfăcută.

Magdalena se ridicase deja de pe scaun. Știa ce urma.

— Avem o sticlă desfăcută deja. Nu vrei să o termini?

Bărbatul a mai tras un fum și a ațintit-o cu privirea.

— Bea tu din aia, mă. Vreau ceva proaspăt.

Femeia a oftat. S-a întors până la urmă cu un pahar și cu sticla cea nouă. A desfăcut-o în fața lui, i-a turnat în pahar, apoi a lăsat-o lângă el. Știa că nu consumă doar o porție.

— Bun, bun, a spus el, cu un zâmbet imens pe chip.

Magdalena s-a așezat din nou la masă. Au urmat aproximativ zece minute de tăcere în care Mihail oscila între whisky și tutun.

După ce a terminat țigara și a aprins alta, a spart gheața.

— Acum că ne mutăm, cred că e timpul pentru un copil. Poți să lași pastilele alea.

Spusele lui au lovit-o ca un fulger.

— Mihail... cred că ne grăbim. E devreme. Și, în plus, nu pot renunța așa, dintr-odată la ele. În mijlocul săptămânii.

— Amintește-ți cum ai renunțat la fostul tău loc de muncă. Așa, în mijlocul săptămânii. Și uite câtă dreptate am avut!

Îi plăcea de minune să consume alcool, chit că nu ținea la el. După al doilea pahar băut cu repeziciune, deja intrase în euforia specifică doar lui. Specifică, pentru că se manifesta diferit față de cum se manifesta la alte persoane.

— Fă asta din nou, pentru mine. Știi că mereu am dreptate.

Îi venea să plângă. Își dorea să plângă. Nu era nimic nou sau diferit.

Și, straniu, nu voia să plece. Parcă totul era scris într-o carte; nu avea cum ea, un simplu personaj, să schimbe evenimentele. Așa trebuia să fie. Da, era scris undeva.

Și totul avea să influențeze finalul. Întrebarea cea mai potrivită era: Al cui final?

Al cui!? Al ei? Al lui? Al *tuturor*?

Toate au un sens în lumea asta bolnavă – nu înseamnă că trebuie neapărat să fie un sens pozitiv, negativ sau pur și simplu nedrept.

— Tot cred că ar trebui să ne mai gândim...

Mihail s-a ridicat de pe scaun într-o manieră stângace și s-a îndreptat în direcția ei.

— Știu eu cum să te dau pe brazdă. Unde sunt?

Nu înțelesese la ce se referea, mai exact.

— Cine să fie?...

Bărbatul se învârtea prin cameră ca un nebun ce căuta lucruri inexistente prin salon.

— Pastilele! s-a răstit la ea. Unde îți sunt pastilele?

Magdalena stătea în continuare pe scaun, împietrită. Cu greu își mai găsea cuvintele.

— De ce? a îngânat ea. Ce vrei să faci cu pastilele mele?

Mihail devenea tot mai irascibil.

— Tu spune unde sunt și îți arăt eu ce vreau să fac cu ele. Nu-mi mai pune atâtea întrebări!

Ar fi vrut să nu se conformeze. Dar i-a arătat cu degetul către dormitorul lor.

Iar el i-a făcut semn să îl urmeze.

Părea să fi durat o eternitate, cu toate că o eternitate nu ar fi avut cum să însemne vreodată doar câțiva metri parcurși.

Pastilele erau în primul sertar de lângă partea ei de pat. Mihail le-a luat și, împreună cu femeia care îl urma ca un robot teleghidat, s-a întors în camera unde avea paharul cu whisky. Le-a scos pe toate din țiplă, cu mare atenție, apoi le-a aruncat în tăria puternică. Și s-a uitat în ochii femeii.

— Acum, ori le bei așa, ori s-a terminat! Și vezi că mi-am sacrificat câțiva mililitri buni pentru tine. Oricum te îngrășaseși de la ele. Ți-am făcut două servicii într-unul.

Oare chiar era necesar?

Atât a putut să gândească femeia în acele momente.

— Nu-mi mulțumești? Așa cum știi că îmi place mie?

Nu acum... te rog.

— Nu mă simt prea bine în momentul ăsta. Promit că mai târziu îți mulțumesc. Așa cum îți place ție...

Mihail s-a apropiat de ea și a prins-o de șolduri cu ambele mâini.

— Nu e bine. Nu îmi place răspunsul tău, pentru că nu îmi place să aștept. Și, în plus, ziua asta s-a transformat într-o zi măreață!

— O zi măreață?

— Da, chiar așa. Ziua în care am decis că vrem să fim părinți.

A sărutat-o. Mirosea a alcool și a tutun. Și a carne. Și a țelină. Combinat, formau un buchet mortal, perfect pentru a ucide orice fel de libido.

Nu voia nimic de la el. Mai ales în momentul respectiv. Atingerile lui se simțeau ca niște ghimpi care îi sfărtecau bucăți din carnea ei firavă. Mihail își mișca mâinile pe corpul ei de parcă era victima unei percheziții libidinoase.

Și nu se oprea. Ba chiar începuse să o împingă, pas cu pas, către dormitor.

Iar ea nu a avut deloc puterea necesară pentru a se opune; s-a trezit întinsă în pat, cu hainele rupte.

În dimineața aceea, nu s-a simțit prea bine. Avea testul de sarcină pregătit. Menstruația îi întârziase deja cu aproximativ două sau trei săptămâni.

Mihail încă dormea. Băuse mult mai mult seara trecută. Își întrecuse limitele pe care și le cunoștea prea bine. Magdalena s-a ridicat din pat și s-a dus direct la baie, având grijă să nu își uite micul dispozitiv care avea să îi dea o veste importantă. Nu știa de ce, dar îi venea mai tot timpul să plângă. Îi cădea, din greșeală, o farfurie? Îi curgeau lacrimi. Viitorul ei soț — asta pentru că a refuzat să se căsătorească cu ea cât timp nu aveau un copil împreună — pleca de acasă sau îi răspundea într-un *anume* fel? Simțea nevoia să urle de durere. O durere interioară, cu rădăcini zimțate; de fiecare dată când apărea, își simțea fiecare particică din corp tăiată, mutilată, doar ca peste câteva ceasuri să își revină și să o ia de la capăt.

Privea în gol, așezată pe capacul rece al toaletei. Avea testul poziționat unde trebuie. Și deja terminase treaba, dar nu voia să îl ridice și să îl privească. Mihail o făcuse să creadă că până și testul acela era o parte din el. Dacă el n-ar fi existat, acel test ar fi stat în continuare pe rafturile farmaciei. Poate cineva, un doritor adevărat, l-ar fi luat și s-ar fi bucurat de el. Dar nu, bărbatul exista în viața ei. Nu a altcuiva.

Era vina ei, desigur. Singură s-a închistat în viața asta. În mintea ei, nu mai exista o altă cale. Uneori, habar nu avea de ce. Mereu există o altă cale, nu? Tot de la el a învățat că Dumnezeu nu există decât în lucrurile rele; lucrurile bune țin de fiecare om în parte. Omul are control deplin asupra vieții lui.

Atunci, ea de ce nu avea? Răspunsul și l-a dat singură.

Pentru că eu deja trăiesc în viața lui.

Până și viața lui avea o ușă pe care puteai să evadezi.

Copilul...

Nu a realizat că în fața ei avea micul dispozitiv. Pe care se vedeau două linii verticale. Îl ridicase atunci când era pierdută în propriile gânduri. Atunci, a putut să plângă fără să încerce să se abțină. Avea un motiv întemeiat.

Nu pot să las copilul...

La asta se gândea.

În dreptul ușii a apărut Mihail. Barba lui stufoasă și lungă parcă explodase din cauza poziției în care a dormit. În mână avea renumita lui sticlă de whisky. Renumită, desigur, doar pentru viitoarea lui soție.

– Vai, câte avem de sărbătorit!

Bărbatul începuse să țipe de bucurie.

Magdalena plângea în continuare. Mihail credea că nu mai poate de bucurie. Dar în mintea ei apăreau tot felul de întrebări. Și abia atunci a simțit ce înseamnă un adevărat sentiment de panică.

În subconștientul ei, avea o parte care gândea diferit. Voia ca totul să meargă bine mai departe. Și, pentru o scurtă perioadă, ar fi putut spune că a mers mai bine.

Doar că universul te pedepsește mușcând prima oară din tot ce se află în jurul tău.

1

Marele conac al familiei Cosmescu, de pe strada Mircea cel Bătrân din Pitești, zăcea apatic în lumina unor felinare stradale. Anul 2003 nu a fost cea mai bună perioadă pentru oamenii de rând, așa că imaginea posomorâtă a unei case imense nu producea în inima nimănui o bucurie însemnată.

În inima lui Cosmescu Mihail era, totuși, o bucurie însemnată care nu se ivea la prima vedere. Bărbatul, cu

o barbă albită la vârfuri și lungă, stătea în fotoliul său confortabil din piele în fața șemineului. Avea lângă el o măsuță din lemn pe care se aflau un pahar cu whisky și o scrumieră care aproape că dădea pe afară din cauza chiștoacelor cu filtru portocaliu. În mână avea o țigară, fumul emanat urcând și îmbinându-se cu chipul său răstălmăcit de cursul vieții. În lentilele ochelarilor se putea vedea reflecția focului. Mai trăgea un fum, mai lua o gură de ser spirtos, dar nu-și lua privirea de la focul acela. Serios din fire, nu-și putea arăta sentimentele mai ales când știa că soția lui îl privește din pragul intrării.

Magdalena era o profesoară renumită și era, într-adevăr, o femeie frumoasă. Era *Șeherezada* lui, doar că mai mult, era pe post de bibelou. I-a fost aproape mereu, l-a iubit, i-a fost fidelă și nu l-a pus pe locul doi, nici măcar în favoarea ei – dar tot nu se simțea pătrunsă în sufletul lui. A trecut cam aproape un an de când s-au căsătorit, cu toate că în relația lor părea că doar ea îl cunoștea cu adevărat.

Rodul împleticirii lor stătea în brațele ei. Un bebeluș minunat, grăsun și cu un păr rar și brunet. O fetiță pe nume Eunice, deoarece tatăl ei era și el profesor, pasionat de limba greacă și de mitologie.

Filosofia nu se încadra la pasiune. Era deja un mod de a trăi pentru el. *Șeherezada*? Asta era, de fapt, *Șeherezada*.

Fetița, somnoroasă, mai deschidea ochii spre mama ei, dar la fel de rapid îi închidea. Mai dădea din mânuțe, piciorușul îi mai ieșea din fașă, pentru că în ciuda dimensiunilor ei minuscule, era un gândăcel energic. Mihail, simțind prezența femeii lui, a luat o gură de whisky și s-a întors încet cu capul către ea. Țigara nu a stins-o. Cu ea i-a făcut semn să se apropie.

Cu ezitare, Magdalena a înaintat. Cu fiecare pas, simțea că tot mai mult fum îi inundă plămâni, iar grija pentru Eunice creștea exponențial.